

Handläggare
Linda Lindblom
Telefon: 08-50822310

Till
Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd
2023-08-31

Ersättningsnivåer bostad med särskild service (LSS)

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har föreslagit förändringar i de nuvarande ersättningsnivåerna inom Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS. Förändringarna syftar till att minska antalet omsorgsnivåer samt för att bättre balansera den enskildes behov.

Antalet nivåer föreslås minskas från sju till fem för gruppboende och från åtta till fem för serviceboende. Ersättningen föreslås öka i de lägsta nivåerna och minska i de högsta nivåerna. Förändringen är beräknad för att vara kostnadsneutral för staden. Förslaget har tagits fram efter en översyn av stadens nuvarande nivåbedömningsmodell och ersättningssystem.

Förvaltningen anser att det är bra att nivåerna ses över. Förslaget kan medföra positiva effekter för personer i serviceboende som har lägre omsorgsnivåer, det vill säga där det är vanligare att personer är i behov av mer motiverande stöd än praktisk omvårdnad. Samtidigt har stadsdelen en majoritet av personer boende i gruppboende, med omsorgsnivåer i det högre spannet och för dessa kommer förslaget ge negativa effekter.

Förvaltningen har gjort bedömning att det nya ersättningssystemet kommer att medföra negativa ekonomiska konsekvenser för stadsdelsnämndsområdet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Ersättningsnivåer bostad med särskild service (LSS)” till stadsdelsnämnden för synpunkter.

Ärendet

Kommunstyrelsen och socialnämnden har tillsammans med stadsdelsnämnderna i Budget 2023, uppmanats att se över befintligt system för ersättningsnivåerna för vissa insatser inom LSS. Förslaget har tagits fram efter en översyn av stadens nuvarande nivåbedömningsmodell och ersättningssystem där staden har analyserat synpunkter från tidigare översyn samt jämfört systemet med andra kommuner. I samband med översynen har även synpunkter från utförare av bostad med särskild service inhämtats. Ändringarna föreslås gälla från och med den 1 januari 2024.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande beskriver att stadens befintliga ersättningssystem behöver anpassas efter dagens förutsättningar. Målgruppen som bor i bostad med särskild service enligt LSS har förändrats över tid där särskilt personer med neuropsykiatriska diagnoser har ökat. Det nuvarande systemet är baserat på resursfördelning och tillgodoser inte behovet hos personer med exempelvis högfungerande autism.

När synpunkter inhämtades till översynen, framkom att utförarna sett att ersättningen för personer i de första nivåerna är för låga och inte motsvarar det arbete som genomförs med exempelvis motivationsinsatser. Förvaltningen har dock inte deltagit i någon av de arbetsgrupper som nämns i Kommunstyrelsens tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontorets ekonomiska analys jämför nuvarande ersättningsnivåer med förslaget till nya nivåerna. Dessa visar att de föreslagna ersättningsnivåerna har en relativt liten inverkan på utförarnas totala budget där de anger att detta beror på att sammansättningen av nivåerna i gruppboendena inte är homogen, samt att det är ovanligt att en utförare har flera individer med enbart höga eller låga nivåer.

Stadsledningskontoret har också analyserat hur föreslagna ersättningsnivåer påverkar stadsdelsnämndernas tilldelade budget. Påverkan på budgeten är överlag begränsad men vissa stadsdelsnämnder påverkas mer än andra när det görs en sammanläggning och omfördelning mellan låga och höga nivåer. Detta gäller särskilt stadsdelsnämnder som har relativt många personer boende i gruppboendena med nuvarande bedömning i nivå 5 till 7, samt personer boende i serviceboendena i nivå 6 till 8. Dessa

stadsdelsnämnder kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningssystemet.

I stadsledningskontorets tjänstutlåtande anges att inga nya bedömningar av enskilda personers behov behöver genomföras, men eftersom antalet nivåer föreslås minska, behöver nya beställningar göras i stadens sociala ärendehanteringssystem (Paraplyet). Dessutom behöver även nya budgetunderlagsrapporter i stadens beslutsstöd tas fram.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri med stöd av ekonomiconroller. Information lämnas i samverkansgrupp 15 augusti.

Rådet för funktionshinderfrågor har informerats om remissen, men på grund av att ärendet bereds under sommaren och att rådets nästa sammanträde infaller efter datum för nämndens beslut kommer inget yttrande från rådet gällande förslaget att biläggas.

Rådet har meddelat att de motsätter sig alla förslag som innebär försämringar för målgruppen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att den befintliga ersättningsmodellen setts över och att föreslagna förändringar inte är omfattande. För personer som bor i servicebostad ser förvaltningen att förändringen kan medföra positiva effekter. Inom denna boendetyp är det relativt få personer som befinner sig i de högre nivåerna och det är vanligt att personer är i behov av mer motiverande stöd än praktisk omvårdnad.

Samtidigt ser förvaltningen att det nya ersättningssystemet kommer medföra negativa ekonomiska konsekvenser för stadsdelsnämndsområdet. En uträkning av de ekonomiska konsekvenserna har visat att det nya ersättningssystemet vad gäller bostad med särskild service kommer medföra en försämring, uppskattat till 2,4 miljoner kronor per år.

Att ersättningen i de lägsta nivåerna kommer öka är bra, då stadsdelsområdet är stadens största utförare av boendeinsatser inom LSS och har många brukare där det varit utmanande att tillgodose deras behov med de resurser som tilldelats. Men konsekvensen av förslaget kommer ändå medföra att behoven totalt underfinansieras, och att det blir svårt att utföra kvalitativ LSS-omsorg i enlighet med riktlinjer.

I de högsta nivåerna där ersättningen föreslås minska kommer det bli svårt att utföra en omsorg av god kvalitet med en så signifikant minskning av medelstilledningen. Till exempel så har det, med nuvarande system, varit möjligt att utföra omsorg för brukare med olika tillägghandikapp utöver de diagnoser som föreligger ofta kombinerat med utagerande våldsproblem.

Ett omfattande utvecklingsarbete har sedan flera år genomförts med fokus på lågaffektiva metoder i utförarverksamheten. För detta behövs en högre bemanning för att boendeenheterna ska kunna utföra en kvalitativt hållbar omsorg för de mest krävande brukarna med komplexa behov. Minskad ekonomisk tilldelning kan medföra att vissa verksamheter behöver se över bemanningen, vilket kan påverka kvaliteten i utförandet.

Förvaltningen har även identifierat att det finns en risk att vissa externa leverantörer kommer välja att inte ingå i stadens valfrihetssystem där förändringen leder till försämrade ersättning. En konsekvens av detta kan vara att utbudet av service- och gruppboendestäder minskar, vilket i sin tur påverkar tillgängligheten av boendestäder för stockholmaren.

Den grupp som kan komma och påverkas mest av förslaget är de brukare som är utåtagerande och har utmanande beteende flerfunktionsnedsättning (vilka ofta har höga nivåer). Flera är placerade i annan kommun och nuvarande förslag minskar incitamentet att ta hem dessa, eftersom de inte kommer att kunna finansieras inom ramen för modellen. Fler ansökningar kring särskild ersättning kommer att behöva göras vilket medför mer administrativ tid för biståndshandläggarna.

Förslaget kan även innebära att det blir mindre attraktivt vid nybyggnation att starta boenden för många i gruppen som idag tillhör nivå 7. Detta behöver särskilt bevakas i kommande arbete med stadens boendeplan för målgruppen.

Lee Orberon
Stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Jan Rönnberg
Avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlag Föreslagen modell för ersättningsnivåer

Underskriftens äkthet valideras här: <https://underskriftpas.stockholm.se/validera>